

gen i det menneskelige legeme eller nogen egentlig beføling af legemet i undersøgelsesøjemed. Der tænkes bl.a. på besigtigelse, der ikke kræver egentlig afklædning, men f.eks. opknapping af en skjorte eller opsugning af et ærme for at se efter skjulte effekter.

Om fotografering og optagelse af fingeraftryk af den indsatte med henblik på senere identifikation henvises til pkt. 5.8.2. nedenfor.

Som § 60, *stk. 2*, i rådets lovudkast foreslås en bestemmelse, hvorefter institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn kan træffe bestemmelse om en nærmere undersøgelse af den indsatte person, hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

§ 60, *stk. 2*, medfører en lovfæstelse af adgangen til at foretage en nærmere undersøgelse af den indsatte person.

Med udtrykket »nærmere undersøgelse af den indsatte person« sigtes til indgreb, hvor beføling af legemet er et led i selve undersøgelsen. Der tænkes bl.a. på ydre undersøgelser, der består i en beføling af legemets overflade, f.eks. for at finde kapsler skjult under huden, udtagelse af blodprøver og ultralyd- og røntgenundersøgelser. Endvidere kan nævnes undersøgelse af legemets hulrum og andre undersøgelser af legemets indre, f.eks. rectoskopi og gynækologisk undersøgelse.

Som § 60, *stk. 3*, i rådets lovudkast foreslås en bestemmelse, hvorefter undersøgelse efter *stk. 1* og *2* ikke må foretages, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Bestemmelsen indebærer en lovfæstelse af proportionalitetsgrundsætningen.

Som nævnt under pkt. 5.8.1.1. ovenfor, følger det af visitationscirkulærets § 2, *stk. 2*, at visitationen skal foretages og bevidnes af personale af samme køn som den indsatte. Rådet ville i lighed med arbejdsgruppen foretrække, at der i straffuldbyrdelsesloven kunne indsættes en bestemmelse, hvorefter undersøgelse af den indsatte person - bortset fra overfladisk undersøgelse af den pågældendes tøj - kun må foretages af personer af samme køn som den undersøgte. Rådet har imidlertid noteret sig, at fordelingen af mandligt og kvindeligt opsynspersonale ville vanskeliggøre gennemførelsen af en sådan ordning i praksis, ikke mindst i arresthusene. En sådan lovbestemmelse ville derfor kunne få den utilsigtede virkning, at kvindelige indsatte, der ønskes undersøgt, måtte hensættes i en-

rum i en ofte længere periode, før undersøgelsen kunne gennemføres.

Rådet foreslår på den baggrund, at der som § 60, *stk. 4, 1. og 2. pkt.*, i rådets lovudkast indsættes bestemmelser, hvorefter undersøgelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, og undersøgelse, der indebærer afklædning, så vidt muligt kun må foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte eller af sundhedspersonale.

Som § 60, *stk. 4, 3. og 4. pkt.*, foreslås indsat bestemmelse om medvirken af læge. Herefter må undersøgelse som nævnt i § 60, *stk. 2*, (nærmere undersøgelse af den indsatte person) kun foretages under medvirken af læge. Lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den indsatte tilstand er lægeligt forsvarligt.

§ 60, *stk. 4*, indebærer en lovfæstelse af skånsomhedsgrundsætningen. De foreslåede regler om medvirken af læge ved visse undersøgelser af den indsatte person svarer til reglerne om medvirken af læge ved legemsundersøgelse i retsplejelovens § 792 e, *stk. 3*, jf. § 792, *stk. 1*, nr. 2. Det indebærer bl.a., at der for lægers foretagelse af legemsundersøgelser i øvrigt gælder de almindelige lægelige regler, herunder etiske regler og principper, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 2252.

Som § 60, *stk. 5*, foreslås en bestemmelse, hvorefter institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i den indsatte besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

§ 60, *stk. 5*, indebærer en lovfæstelse af adgangen til at tilbageholde effekter, der ved undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum findes i den indsatte besiddelse.

Bestemmelsen medfører i forhold til de nugældende regler på området, jf. visitationscirkulærets § 6, at kompetencen til at træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter forbeholdes institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Som § 60, *stk. 6*, foreslås en bestemmelse, hvorefter institutionen kan gennemlæse, og institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om tilbageholdelse af breve og andre optegnelser, som findes i den indsatte besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. § 56 i rådets lovudkast finder herved tilsvarende anvendelse. Med ordet »optegnelser« sigtes f.eks. til dagbøger, regnskaber mv.